

The background of the cover is a photograph of two damselflies on a green reed stem. One damselfly is perched on the stem above the water, while the other is partially submerged. The water is a murky green color. In the background, there are green trees under a clear blue sky. A dark blue rectangular box is positioned in the upper left corner, containing the title and date. In the upper right corner, there are three horizontal red bars of varying lengths.

Voortgangsrapportage Actieplan KRW

september 2026

Inleiding

Schoon water in sloten, rivieren en andere wateren is van levensbelang voor mensen, planten en dieren. De laatste 20 jaar is de waterkwaliteit sterk vooruitgegaan. Maar de verbetering is niet genoeg om de doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) voor 2027 te halen. Daarom investeert De Stichtse Rijnlanden de komende jaren extra in de waterkwaliteit. Hiervoor heeft het algemeen bestuur op 19 februari 2025 ingestemd met het Actieplan KRW. Met deze voortgangsrapportage wordt het bestuur geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering van dit Actieplan KRW, inclusief de reeds eerder geprogrammeerde maatregelen.

Waar gaat deze rapportage over?

Voor u ligt de bestuurlijke voortgangsrapportage van het Actieplan KRW over rapportageperiode januari 2026 tot en met juni 2026. In deze rapportage leest u:

- De voortgang van acties uit het Actieplan KRW. Hierbij ligt de focus op acties waar vooruitgang geboekt is, waar iets over te vermelden is en de acties die aandacht of bijsturing vragen.
- De geactualiseerde bestuurlijke mijlpalenplanning.
- Een overzicht van de waterkwaliteit gerelateerde informatieberichten die in het eerste half jaar van 2026 met het algemeen bestuur gedeeld zijn via het attenderingsbericht.
- Een overzicht van de moties en toezeggingen die met de informatie in deze voortgangsrapportage worden ingevuld.

Wat is nieuw of anders?

- Effectiviteit: In deze notitie is extra toelichting op de effectiviteit van de beschreven acties opgenomen. Er is geen classificatie opgenomen. Reden hiervoor is dat we geen maatregelen of acties uitvoeren die niet effectief zijn. Hier is zowel bij de planvorming 2022-2027 als bij de besluitvorming over het Actieplan KRW op gestuurd. Om toch meer informatie te geven is er beschreven hoe de acties bijdragen aan het bereiken van de doelen en een beschouwing op de kosteneffectiviteit.
- Extra informatie Europese ontwikkelingen: Naar aanleiding van vragen in de commissie Schoon Water in juni 2026 is er extra informatie opgenomen over de (mogelijke) wijzingen in de KRW-regelgeving naar aanleiding van voorstellen van de Europese Commissie.

Waar gaat deze rapportage niet over?

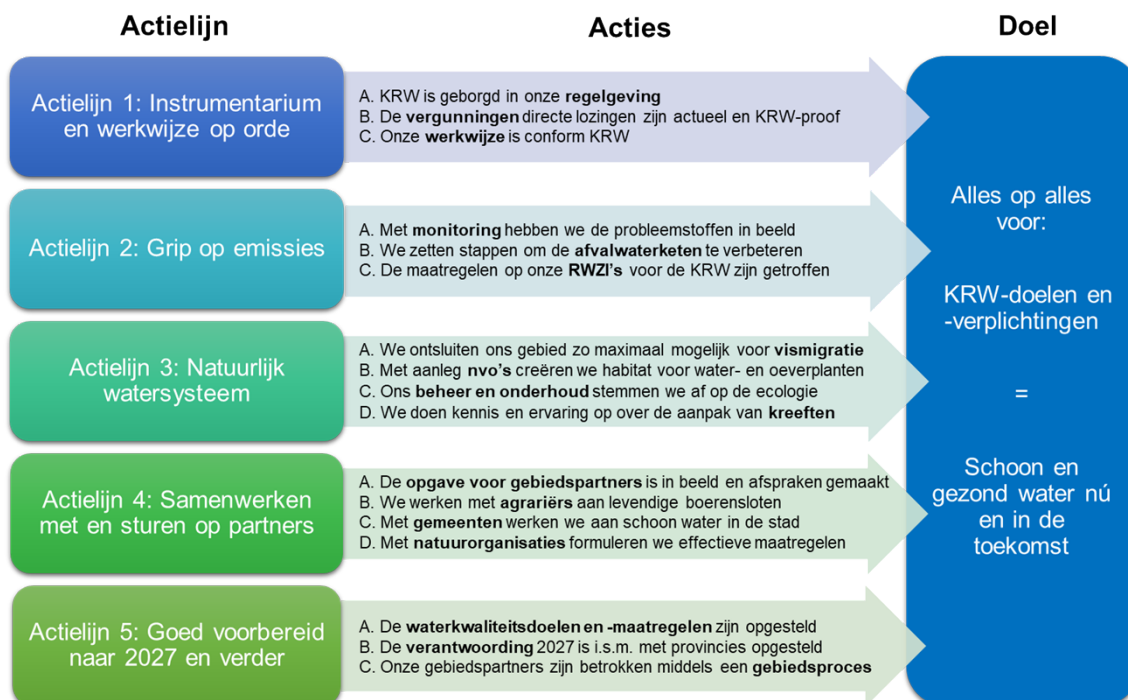
Deze rapportage gaat enkel over de voortgang van de uitgevoerde acties, en dus niet over de KRW-doelen. Over de KRW-doelen wordt aan het bestuur gerapporteerd in de jaarstukken middels de effectindicatoren. Tevens ontvangt u jaarlijks in het najaar een toelichting op de KRW-toetsresultaten.

Projectinformatie

Naam:	Voortgangsrapportage Actieplan KRW
Programmamanager:	Sandra van de Reepe
Ambtelijk opdrachtgever:	Sara de Boer
Portefeuillehouder:	Gijs Stigter
Rapportageperiode:	januari 2026 – juni 2026
Datum:	14 juli 2026

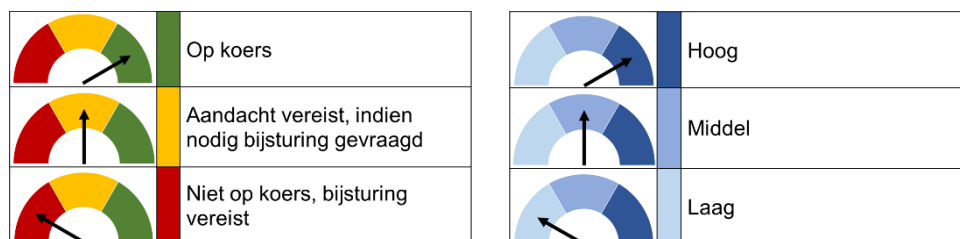
Opzet voortgangsrapportage

De voortgang wordt gerapporteerd in vijf actielijnen. Deze actielijnen zijn hieronder weergegeven.

In beeld: voortgang en urgentie

Op de volgende pagina's is per actielijn de voortgang en de urgentie van de onderliggende acties beschreven. De voortgang en urgentie van de acties zijn weergegeven in drie kleuren:

Nadere duiding van de acties

Naast informatie over de voortgang is per actie weergegeven:

- Onder welke portefeuille de actie valt en wanneer de actie gepland is om gereed te zijn.
- De opgave waar het uitvoeren van de actie aan bijdraagt. De drie opgaven die we onderscheiden:
 - KRW-verplichtingen: de actie is nodig om te kunnen voldoen aan onze wettelijke KRW-verplichtingen.
 - Chemie: de actie draagt bij aan reductie van chemische stoffen in het water.
 - Ecologie: de actie draagt bij aan de verbetering van de ecologie in de watergangen.
- Welk type maatregel
 - Proces: de actie heeft vooral tot doel om (werk)processen of producten te verbeteren.
 - Onderzoek: de actie heeft tot doel nieuwe informatie te genereren. Veelal is deze informatie nodig als input voor andere maatregelen of acties.
 - Uitvoering: een actie waar daadwerkelijk iets tastbaars gerealiseerd wordt.

Actielijn 1: Instrumentarium en werkwijze op orde

Actie	Portefeuille	Planning gereed	Voortgang
A. KRW is geborgd in onze regelgeving Dit betreft het borgen van waterkwaliteit en ecologie in de waterschaps- en onderhoudsverordening Urgentie: Het (juridisch) risico dat het waterschap loopt als de KRW niet goed geborgd is in onze regelgeving is hoog. Daarom is de urgentie van deze maatregel hoog.	Waterkwaliteit /VTH	Q2 2026 > wordt Q4	 Aandacht
	Opgave	Type maatregel	Urgentie
	KRW-verplichtingen	Proces	 Hoog
Voortgang			
Actie: Verrijken Waterschapsverordening <u>Effectiviteit</u> Bijdrage doelen: Regels die we opnemen in onze waterschapsverordening werken op langere termijn positief door voor de waterkwaliteit. Het heeft effect op al het oppervlaktewater in ons beheergebied dat valt onder de betreffende regelgeving. Kosteneffectiviteit: Het vraagt een eenmalige investering in capaciteit om de Waterschapsverordening te verrijken. Dit is een intensief traject. De positieve effecten werken vervolgens langjarig door. <i>Goed op te weten: Ons waterschap loopt voorop in het proces voor het verbeteren (verrijken en aanscherpen) van de Waterschapsverordening op het thema waterkwaliteit. STOWA heeft over onze aanpak een nieuwsbericht geschreven: KRW-vereisten meenemen in waterschapsverordening: hoe doe je dat? STOWA</i> <u>Voortgang > planning gereed schuift op want zorgvuldigheid gaat boven snelheid</u> De aanpassing van de regels voor lozingen (stap 2) is afgerond. Na de terinzagelegging zijn zeven zienswijzen ontvangen, waarna het college het wijzigingsbesluit op 5 mei 2026 heeft aangepast en opnieuw vastgesteld. Het algemeen bestuur is hierover geïnformeerd. Ook de herziening van de overige regels (stap 3) vordert. Met ondersteuning van een juridisch en ecologisch adviesbureau zijn alle regels in hoofdstuk 4 van de Waterschapsverordening beoordeeld. Voor activiteiten met de grootste impact op waterkwaliteit en ecologie zijn waar nodig verbetervoorstellen opgesteld. Deze voorstellen worden momenteel intern en extern afgestemd. Na de zomer worden de wijzigingen via het programma Waterschapsverordening formeel verwerkt. Aandachtspunt is dat de afstemming nog discussiepunten oplevert. Hierdoor zullen waarschijnlijk niet alle voorgestelde wijzigingen vóór de zomer kunnen worden afgerond. Omdat we een zorgvuldig proces verkiezen boven snelheid worden wijzigingen die daardoor de eerstvolgende actualisatie van de Waterschapsverordening niet halen, doorgeschoven naar de volgende wijzigingsronde in 2027. Dit betekent dat ze eind 2026 gereed moeten zijn. Consequentie is dat de 'planning gereed' wijzigt in Q4 2026. Omdat het proces de benodigde aandacht heeft, de inzet is georganiseerd, maar het proces gewoon niet sneller kan, is bestuurlijk bijsturen niet van toepassing.			
Actie: Aanpassen onderhoudsverordening <u>Effectiviteit</u> Bijdrage doelen: het aanpassen van de onderhoudsverordening heeft direct effect op de waterplanten in het overig water. Kosteneffectiviteit: Het vraagt een eenmalige investering in met name capaciteit om de onderhoudsverordening te verrijken en het instrueren van het Schouwteam. Vervolgens werken de positieve effecten langjarig door. Het is daarmee een actie met een lange doorwerking en groot bereik.			

Voortgang

Om de doelen voor gezond water te halen, zijn meer oever- en waterplanten nodig. We weten nu dat er in de kleinere watergangen in ons gebied ruimte is om meer waterplanten te laten staan. Het afgelopen half jaar is een intern expertiseteam gestart met het aanpassen en duidelijker maken van de regels die gelden voor derden voor het schoonmaken van watergangen. Het doel van deze aanpassing is om in de regels vast te leggen dat mensen die verantwoordelijk zijn voor het onderhoud water- en oeverplanten mogen en gaan laten staan. Een sloot hoeft voor een controle niet meer helemaal leeg gemaaid te worden.

Actie	Portefeuille	Planning gereed	Voortgang
B. Onze vergunningen voor directe lozingen zijn actueel en KRW-proof Dit betreft het actueel zijn en houden van de lozingsvergunningen op het oppervlaktewater waar het waterschap bevoegd gezag voor is. Urgentie: Het (juridisch) risico dat het waterschap loopt als de vergunningen niet actueel zijn, is hoog. Daarom is de urgentie van deze maatregel hoog.	VTH	Q4 2026	 Op koers
	Opgave	Type maatregel	Urgentie
	KRW-verplichtingen	Proces	 Hoog

Voortgang

Actie: Actualiseren van vergunningen directe lozingen

Effectiviteit:

Bijdrage doelen: Het voorkomen dat probleemstoffen worden geloosd heeft direct effect op de ontvangende watergangen.

Kosteneffectiviteit: Het is een actie die wettelijk op orde moet zijn en geborgd moet zijn in de reguliere bedrijfsvoering. Daarmee is kosteneffectiviteit niet van toepassing.

Voortgang

In totaal heeft ons waterschap 31 vergunningen (of maatwerkvoorschriften) voor directe lozingen op oppervlaktewater. Het afgelopen half jaar is ingezet op de maatwerkvoorschriften voor rwzi's. Hiervoor is het nodig om nieuwe metingen en immissietoetsen bij de rwzi's uit te voeren om de lozingsnormen te kunnen vaststellen. Bij één rwzi is dit traject nu volledig afgerond met als resultaat dat het eerste maatwerkvoorschrift inmiddels gereed is. Bij nog één RWZI zijn de metingen klaar en worden immissietoetsen uitgevoerd om het maatwerkvoorschrift te kunnen maken. Bij de andere rwzi's worden metingen gedaan of zijn deze ingepland.

De stand van zaken op 1 juni 2026 is als volgt:

- Van 25 vergunningen is de actualisatie klaar. Bij een aantal hiervan moet de vergunning nog worden afgerond.
- Voor de rwzi's zijn zes nieuwe maatwerkvoorschriften nodig. Eén is gereed.
- Het bezien (toetsen of een vergunning herzien moet worden) van de vergunning van een mestverwerkingsbedrijf loopt nog, aangezien dit een complexe situatie is.

Afgezien van de vergunning van het mestverwerkingsbedrijf zijn er geen vergunningen die hoge prioriteit vereisen. Er is geen situatie ontdekt waar een direct significante milieuververbetering te behalen is/was, dus er zijn geen extra prioriteiten gesteld. De planning om in Q4 2026 klaar te zijn blijft staan.

Benodigde acties actualisatie	Aantal juni 2026	Aantal jan 2026
Maatwerkvoorschrift	5	6
Bezien loopt	1	1
Afgerond/afronden	25	24
Totaal	31	31
Resultaat tot nu toe	Aantal juni 2026	Aantal jan 2026
Geen actie vereist	12	11
Nieuwe vergunning/maatwerkvoorschrift	5	4
Vergunning ingetrokken	8	9
Totaal afgerond	25	24

Actie	Portefeuille	Planning gereed	Voortgang
C. Onze werkwijze is conform KRW Hieronder valt het in lijn brengen met de KRW van al onze visies, beleid, kaders en werkwijzen. Urgentie: De urgentie voor het toepassen van het Toetsingskader Waterkwaliteit is hoog vanwege de onderbouwing van verleende vergunningen. Het aanscherpen van overige beleidsdocumenten zijn ook nodig, maar minder urgent.	Waterkwaliteit / VTH	Q4 2026	 Op koers
	Opgave	Type maatregel	Urgentie
	KRW-verplichtingen	Proces	 Middel
Voortgang			

Actie: Implementatie Toetsingskader Waterkwaliteit voor vergunningverlening

Effectiviteit

Bijdrage aan doelen: Toetsing aan de waterschapsverordening voorkomt dat activiteiten met negatieve effecten worden toegestaan en draagt daarmee direct bij aan het voorkomen van achteruitgang van oppervlaktewater binnen ons beheergebied.

Kosteneffectiviteit: Een eenmalige investering in een werkbaar toetsingskader en opleiding van vergunningverleners levert langdurige positieve effecten op.

Voortgang

Dit toetsingskader helpt vergunningverleners om goede afwegingen te maken en de besluiten op vergunningaanvragen goed te onderbouwen. De motivering van het besluit wordt beter, waardoor de besluiten beter standhouden in eventuele rechtszaken. Ontwikkelingen in het eerste half jaar 2026:

- Het ministerie wil het toetsingskader vastleggen in de wet. De planning is dat dit op 1 december 2027 gebeurt. De voorbereiding hiervoor is al begonnen. Betrokken partijen worden naar verwachting in juli en augustus geconsulteerd over het wetsvoorstel.
- Ons waterschap heeft meegedacht met een projectvoorstel voor de STOWA. Dit voorstel gaat over het maken van eenvoudige richtlijnen (vuistregels) voor compensatie en het beperken van schade (vereffening en mitigatie). Het doel hiervan is dat vergunningen sneller en eenvoudiger kunnen worden beoordeeld. Dat STOWA deze regels ontwikkelt, zorgt voor draagvlak en duidelijke afspraken in het hele land. Ons waterschap betaalt mee aan dit project.

Actie: Onderzoek beperking gebruik stoffen in pachtovereenkomsten > invulling toezegging 86

Effectiviteit

Bijdrage aan doelen: Door vervuiling op pachtgronden te voorkomen, beschermen we aangrenzende watergangen. Er zijn momenteel geen aanwijzingen dat pachtgronden leiden tot normoverschrijdingen.

Kosteneffectiviteit: Het aanscherpen van pachtvoorwaarden vraagt een eenmalige inspanning en heeft langdurig effect.

Voortgang > afgerond

Tijdens een eerdere bespreking in de commissie Schoon Water is gesproken over het gebruik van stoffen in pachtovereenkomsten. De portefeuillehouder heeft toen toegezegd om te onderzoeken of er meer stoffen verboden kunnen worden. Dit onderzoek is inmiddels gedaan. De resultaten zijn:

- In de pachtovereenkomsten is opgenomen dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen niet is toegestaan op pachtgrond.
- Het gebruik van kunstmest is nu al opgenomen als 'niet gewenst' in de algemene voorwaarden.
- Daarnaast zijn sommige stoffen al verboden via landelijke regels.

Hiermee zijn er regels voor alle stoffen die via het gebruik van pachtgrond in het oppervlaktewater terecht kunnen komen.

Vanuit het Actieplan Biodiversiteit wordt aanvullend nog verder gekeken of pachtovereenkomsten kunnen helpen om de biodiversiteit te verbeteren.

Actielijn 2: Grip op emissies

Actie	Portefeuille	Planning gereed	Voortgang
A. Met monitoring en onderzoek hebben we de probleemstoffen in beeld Dit omvat de aanvullende monitoringsacties en onderzoeken om de problematiek van de KRW-probleemstoffen goed in beeld te krijgen. Urgentie: omdat deze acties de benodigde input leveren voor de bronaanpak, is de urgentie hoog.	Waterkwaliteit	Q3 2026	 Op koers
	Opgave	Type maatregel	Urgentie
	Chemie	Onderzoek	 Hoog
Voortgang			
Actie: Aanvullende monitoring PAK's en gewasbeschermingsmiddelen en correcties zware metalen <u>Effectiviteit</u> Bijdrage aan doelen: Extra monitoring geeft een beter beeld van de werkelijke situatie. Doordat het aantal normoverschrijdingen is afgenomen, draagt dit positief bij aan de KRW-doelen. Het effect zit vooral in een betere registratie. Tevens is monitoring de basis voor bronaanpak. Kosteneffectiviteit: Extra monitoring kost geld, maar is voor sommige stoffen de enige manier om aan de normen te voldoen en daarmee kosteneffectief.			
<u>Voortgang > afgerond</u> In 2025 is een aantal KRW-stoffen met andere technieken gemeten. De resultaten van deze actie zijn verwerkt in de KRW-toetsresultaten 2026. Hierover is een aparte notitie opgesteld die als bijlage bij voortgangsrapportage geagendeerd is.			
Actie van het Rijk: uitleg over probleemstoffen <u>Effectiviteit</u> Bijdrage aan doelen: Door landelijke informatie beschikbaar te stellen, helpt het Rijk regionale partijen bij het bepalen van passende maatregelen. Dit draagt indirect bij aan het behalen van de doelen. Kosteneffectiviteit: Landelijke uitvoering door het Rijk is efficiënter dan wanneer iedere beheerder dit zelf doet. De kosten van de uiteindelijke maatregelen vallen hierbuiten.			
<u>Voortgang > Rijk is aangesproken op het uitblijven van informatie</u> Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) heeft een lijst gemaakt van 42 chemische stoffen die een probleem vormen voor de waterkwaliteit (KRW-probleemstoffen). Dit zijn stoffen die op meerdere plekken in Nederland in het water boven de norm zitten. Of het zijn stoffen waarvan we verwachten dat de norm in 2027 niet gehaald wordt zonder extra maatregelen. Voor deze 42 stoffen maakt het Rijk zogenaamde stoffiches. In deze fiches staat informatie over: • de belangrijkste oorzaken van de problemen • mogelijke maatregelen om de problemen aan te pakken • redeneerlijnen voor de stoffen waarvoor geen oplossing voorhanden is (geen handelingsperspectief). Deze redeneerlijnen zijn belangrijk voor de KRW-verantwoording. Tijdens het schrijven van deze voortgangsrapportage zijn nog niet alle stoffiches beschikbaar. Bij het Rijk is al meerdere keren zowel bestuurlijk als ambtelijk onder de aandacht gebracht dat deze informatie zo snel mogelijk beschikbaar moet komen voor de waterbeheerders.			

Actie	Portefeuille	Planning gereed	Voortgang
B. We zetten stappen om de afvalwaterketen te verbeteren Dit omvat acties in de afvalwaterketen zoals indirecte lozingen, foutaansluitingen en riooloverstorten. Urgentie: de urgentie is hoog omdat we nog weinig zicht en grip hebben op de vervuiling die via de afvalwaterketen in het oppervlaktewater terecht komt.	VTH / Zuiver / Waterkwaliteit	Q4 2027	 Op koers
	Opgave	Type maatregel	Urgentie
	Chemie	Proces en uitvoering	 Hoog

Voortgang

Actie: Aanpak indirecte lozingen

Effectiviteit

Bijdrage aan doelen: Het voorkomen van lozingen van probleemstoffen via de rwzi's heeft direct effect op de waterkwaliteit van ontvangende watergangen.

Kosteneffectiviteit: De opzetten van de aanpak vraagt nu extra inzet van meerdere partijen (capaciteit en middelen), maar levert vervolgens langdurig effect op. Daarbij heeft aanpak bij de bron de voorkeur boven extra zuiveringsstappen op de rwzi's.

Voortgang

Het [Actieprogramma Indirecte lozingen](#) is in uitvoering. Alle vier de waterschappen in de provincie Utrecht doen mee. Ook veel gemeenten zijn toegetreden. Dit zijn de belangrijkste stappen in het eerste half jaar 2026:

- De provincie Utrecht heeft de ontwikkeling van een tool gefinancierd waarmee we sneller en beter bedrijven die lozen op de riolering en de daarbij behorende stoffen in beeld kunnen brengen. Ook helpt deze tool te bepalen welke vergunningen het eerst bezien moeten worden. De tool is inmiddels in gebruik.
- De pilot bij de rioolwaterzuivering in De Meern is gestart (samenwerking ODU en HDSR). We hebben lozende bedrijven in kaart gebracht en eerste monsters genomen. We onderzoeken nu de resultaten. De volgende stap is om met bedrijven te praten. HDSR maakt hiervoor adviezen.
- De bedrijvendag van 21 mei is niet doorgegaan. Er was te weinig interesse vanuit bedrijven. In reactie hierop is nu een communicatieplan opgesteld voor het vergroten van bewustwording bij en intensivering van communicatie met bedrijven.
- Het onderzoek naar een hoog PFOS-gehalte in het effluent van de rwzi Houten is in uitvoering. Er zijn watermonsters genomen, vóór en na de medicijnrestverwijdering en in de riolering. Wanneer er informatie beschikbaar is, wordt het bestuur hierover apart geïnformeerd.

Actie: Aanpak foutaansluitingen

Effectiviteit

Bijdrage aan doelen: Het voorkomen van foutaansluitingen voorkomt dat ongewenste stoffen in het oppervlaktewater terechtkomen en verbetert direct de waterkwaliteit, vooral in overig water.

Kosteneffectiviteit: Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor de aanpak. Het waterschap ondersteunt met capaciteit en middelen en zet in op een risicogestuurde aanpak, waarbij wordt gestart in wijken met de grootste kans op foutaansluitingen.

Voortgang

Bij de voortgangsrapportage Actieplan KRW van januari 2026 bent u geconsulteerd over het handelingsperspectief foutaansluitingen. De eerste stap in de aanpak is het uitvoeren van een risicoanalyse. Deze analyse is gestart en is naar verwachting klaar aan het eind van de zomer van 2026. Daarna werken we de resultaten uit en gaan we in het najaar van 2026 in gesprek met gemeenten.

Actie: Vermindering medicijnresten in de keten

Effectiviteit

Bijdrage doelen: Het voorkomen van lozingen van probleemstoffen via de rwzi's heeft direct effect op de waterkwaliteit van ontvangende watergangen.

Kosteneffectiviteit: Aanpak bij de bron heeft de voorkeur boven extra zuiveringsstappen op de rwzi's. In dit stadium is echter nog weinig te zeggen over de kosten van deze bronaanpak.

Voortgang

Er lopen meerdere initiatieven om medicijnresten in de afvalwaterketen te verminderen.

- Er loopt een aantal onderzoeksprojecten met regionale onderwijsinstellingen. Doel is om meer inzicht te verkrijgen in de samenstelling van afvalwaterstromen uit zorginstellingen.
- We onderzoeken of we een regionaal netwerk van waterbeheerders en zorginstellingen kunnen oprichten met als doel om de invloed van medicijnresten op het oppervlaktewater te verminderen.
- De Unie van Waterschappen heeft een [brief](#) gestuurd aan het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG). In deze brief roepen zij op om het gebruik van vrij verkrijgbare medicijnen, zoals diclofenac-gel, te beperken. Verschillende zorgorganisaties steunen deze brief.
- Tegelijk heeft de zorgsector het Manifest '[Voorkom milieuschade en waterverontreiniging door vrij verkrijgbare NSAID-zelfzorgmiddelen](#)' opgesteld. Hierin staat dat schade aan het milieu en watervervuiling door deze medicijnen moet worden voorkomen. Dit manifest is op 16 juni aan de Tweede Kamer aangeboden.

Actie	Portefeuille	Planning gereed	Voortgang
C. De maatregelen op onze rwzi's voor de KRW zijn getroffen Dit betreft maatregelen op onze rioolwaterzuiveringen (rwzi's) die eraan bijdragen dat de kwaliteit van het effluent voldoet aan de eisen vanuit de KRW. Urgentie: De reductie op RWZI Zeist is een KRW-maatregel die eind 2027 afgerond moet zijn.	Zuiver	Q4 2027	 Op koers
	Opgave	Type maatregel	Urgentie
	Chemie	Uitvoering	 Hoog

Voortgang

Actie: Reductie fosfor en stikstof in effluent van rwzi Zeist

Effectiviteit

Bijdrage doelen: Het voorkomen dat probleemstoffen worden geloosd is een maatregel die direct effect heeft op de ontvangende watergangen. In dit geval het KRW-waterlichaam Biltse Grift.

Kosteneffectiviteit: In de besluitnota voor het krediet van deze maatregel zijn de mogelijkheden en kosten in beeld gebracht en afgewogen.

Voortgang

De realisatie van de nieuwbouw van rwzi Zeist is in volle gang. De maatregelen die moeten zorgen voor minder fosfor en stikstof in het oppervlaktewater liggen op schema. De planning om het werk vóór eind 2027 af te ronden is krap, maar blijft wel staan.

Actie: Reductie fosfor in het effluent van overige rwzi's

Effectiviteit

Bijdrage doelen: Het voorkomen dat probleemstoffen worden geloosd is een maatregel die direct effect heeft op de ontvangende watergangen. In dit geval betreft het meerdere KRW-waterlichamen.

Kosteneffectiviteit: In de besluitnota voor het krediet van deze maatregel zijn de mogelijkheden en kosten in beeld gebracht en afgewogen.

Voortgang

Op de rwzi's Bunnik, Driebergen en Montfoort zijn begin 2026 (tijdelijke) metaalzoutdoseringen geplaatst om de fosforconcentraties structureel te reduceren. Over de eerste maanden is een verlaging te zien van de fosfaatconcentraties in het effluent. De voorbereidingen voor de permanente installaties zijn in volle gang. De realisatie start in september en de oplevering is uiterlijk in het eerste kwartaal van 2027.

Actielijn 3: Natuurlijk watersysteem

Actie	Portefeuille	Planning gereed	Voortgang
A. We ontsluiten ons gebied zo maximaal mogelijk voor vismigratie Deze acties betreffen de realisatie en optimalisatie van vispassages. Tevens onderzoeken van de vispasseerbaarheid van regio-overgangen en de visvriendelijkheid van onze gemalen.	Waterkwaliteit / Waterbeheer	Q4 2027	 Op koers
	Opgave	Type maatregel	Urgentie
	Ecologie	Uitvoering	 Middel
Voortgang			
Actie: Oplossen knelpunten voor vismigratie <u>Effectiviteit</u> Bijdrage aan doelen: Het vispasseerbaar maken van migratieknelpunten draagt direct bij aan de KRW-doelen voor vis. Bij de keuze van maatregelen wordt gekeken naar de omvang en kwaliteit van het gebied dat hiermee bereikbaar wordt. Kosteneffectiviteit: De eenvoudige knelpunten zijn al opgelost. Voor complexe knelpunten zijn grote investeringen nodig. Daarom wordt per situatie afgewogen of de baten opwegen tegen de kosten. Bij twijfel wordt dit bestuurlijk voorgelegd zoals dit ook gebeurd is bij gemaal De Koekoek.			
<u>Voortgang</u> Deze actie loopt volgens de planning. Tot nu toe zijn er vier nieuwe vismigratievoorzieningen gerealiseerd. Op dit moment bouwen we nog drie nieuwe vismigratievoorzieningen die op korte termijn in gebruik genomen worden. Er zijn ook zeven sluis-vispassages geoptimaliseerd. Eén geplande optimalisatie gaat niet door. In plaats daarvan komt er een nieuwe vismigratievoorziening. De voorbereiding hiervoor is al begonnen. Het onderzoek naar vismigratie bij Rijk-regio overgangen heeft opgeleverd dat de Zuidersluis vispasseerbaar te maken is. Rijkswaterstaat gaat dit project in juni 2026 uitvoeren. De Stichtse Rijnlanden betaalt de helft van de kosten.			
Actie: Onderzoek visvriendelijker pompen <u>Effectiviteit</u> Bijdrage aan doelen: Het vergroten van de visvriendelijkheid draagt direct bij aan de KRW-doelen voor vis. Kosteneffectiviteit: Het onderzoek richt zich op een aangepaste pompregeling. Dit kan invloed hebben op het energieverbruik, maar is goedkoper dan het vervroegd vervangen van pompen.			
<u>Voortgang</u> Het onderzoek naar visvriendelijkheid van gemaal Keulevaart en gemaal De Pleijt is klaar. In het onderzoek is gekeken naar: • hoeveel schade vissen oplopen • hoeveel energie de pompen gebruiken In een vervolgonderzoek kijken we welke maatregelen mogelijk zijn om, in eerste instantie, gemaal Keulevaart visvriendelijker te maken. Bijvoorbeeld: • het aanpassen van de regeling van de pompen • het eerder vervangen van de pompen			

Actie	Portefeuille	Planning gereed	Voortgang
B. Met aanleg nvo's creëren we habitat voor water- en oeverplanten Deze maatregel omvat de realisatie van 9 km natuurvriendelijke oevers. Urgentie: de oevers worden met name in het overig water gerealiseerd. Strategie hierbij is inzetten op meekoppelkansen. Daarmee is er geen urgentie voor de KRW.	Waterkwaliteit / Waterbeheer	Q4 2027	 Op koers
	Opgave	Type maatregel	Urgentie
	Ecologie	Uitvoering	 Middel
Voortgang			
Actie: Realisatie natuurvriendelijke oevers <u>Effectiviteit</u> Bijdrage aan doelen: Natuurvriendelijke oevers zijn een effectieve maatregel voor meer habitat voor oeverplanten en waterdieren. Ze beperken bovendien afkalving en vergroten de weerbaarheid tegen rivierkreeften. In combinatie met de kreeftenaanpak lijkt het effect het grootst. Kosteneffectiviteit: Natuurvriendelijke oevers worden zoveel mogelijk gecombineerd met eigen projecten, projecten van derden en gebiedsprocessen. Door ook gebruik te maken van NSP-subsidies worden ze kosteneffectief gerealiseerd.			
<u>Voortgang</u> Vanuit het krediet voor realisatie natuurvriendelijke oevers is in het afgelopen halfjaar ongeveer 2 kilometer natuurvriendelijke oever aangelegd. We bereiden nu ook twee nieuwe projecten voor. Naar verwachting is dit ongeveer 5 kilometer natuurvriendelijke oever.			

Actie	Portefeuille	Planning gereed	Voortgang
C. Ons beheer en onderhoud stemmen we af op de ecologie Deze maatregel omvat alle acties en onderzoeken waarmee we ons eigen beheer en onderhoud van de watergangen beter afstemmen op de ecologie en biodiversiteit. Urgentie: het afstemmen van het beheer en onderhoud is een belangrijke effectieve maatregel voor zowel de KRW-doelen als het overig water. Omdat de grootste verbeterslag al gemaakt is, is de urgentie aangeduid als middel.	Waterkwaliteit / Waterbeheer	Q4 2027	 Op koers
	Opgave	Type maatregel	Urgentie
	Ecologie	Proces en uitvoering	 Middel
Voortgang			
Actie: Implementeren gedragscode Soortenbescherming - Bestendig beheer en onderhoud <u>Effectiviteit</u> Bijdrage aan doelen: Minder maaien is een effectieve maatregel voor meer waterplanten en draagt direct bij aan de KRW-doelen. Kosteneffectiviteit: Ecologisch beheer is niet duurder, maar vraagt wel goede aansturing en toezicht. Daarbij moet steeds de balans worden bewaakt met andere doelen, zoals voldoende waterafvoer bij hevige neerslag.			

Voortgang

Sinds 1 april 2025 geldt er een nieuwe gedragscode voor beheer en onderhoud. In deze code staan strengere regels voor over ecologisch maaibeheer. Het doel is dat er vooral in de winter genoeg plekken in de watergangen blijven waar dieren kunnen schuilen en leven.

De Stichtse Rijnlanden heeft in bijna alle primaire voldaan aan de gedragscode. In één watergang lukte dit niet. Daar was maaien nodig om te zorgen dat het water goed kan blijven doorstromen. In dit geval mocht er zonder ontheffing worden gemaaid, omdat dit volgens de gedragscode is toegestaan.

Actie	Portefeuille	Planning gereed	Voortgang
D. We doen kennis en ervaring op over de aanpak van kreeften Deze maatregel omvat de aanpak van rivierkreeften in ons beheergebied. Urgentie: de schade door rivierkreeft aan de watervegetatie is groot. Het is nodig dat er zo snel mogelijk een aanpak ontwikkeld wordt.	Waterkwaliteit / Waterbeheer	Q4 2027	 Op koers
	Opgave	Type maatregel	Urgentie
	Ecologie	Onderzoek en uitvoering	 Hoog

Voortgang

Actie: Uitvoeren plan van aanpak rivierkreeften

Effectiviteit

Bijdrage aan doelen: Uitheemse rivierkreeften veroorzaken grote schade in watergangen. Het aanpakken hiervan draagt direct bij aan het behalen van de doelen.

Kosteneffectiviteit: Het wegvangen van kreeften en het aanleggen van flauwe oevers is kostbaar, terwijl het effect nog niet volledig bewezen is. Daarom is de kosteneffectiviteit onzeker. Onze onderzoeken en pilots worden grotendeels met externe financiering uitgevoerd, waardoor de kosten voor het waterschap beperkt blijven.

Voortgang

Begin mei is de Raamovereenkomst Rivierkreeftenpilots gesloten met adviesbureaus Witteveen+Bos en ATKB. Zij voeren samen de pilots met rivierkreeften uit. Voor de financiering is een subsidieaanvraag ingediend bij de provincie Utrecht (UPLG). In het UPLG zijn middelen gereserveerd voor rivierkreeftenpilots. We verwachten dat we dit jaar horen of de subsidie wordt toegekend. Tot die tijd financieren we de projecten zelf. Hierdoor kunnen we al beginnen met de voorbereidingen.

In de zomer van 2026 werken we het plan uit de subsidieaanvraag verder uit. Zo kunnen we nog dit jaar op een aantal plekken starten. In het najaar van 2026 kiezen we extra locaties voor de pilots.

Met de pilots willen we inzicht krijgen in de effecten van (de mate van) aanwezigheid van rivierkreeften op de ontwikkeling van (natuurvriendelijke) oevers en biodiversiteit en vice versa.

Daarnaast lopen er nog twee onderzoeken:

- Onderzoek naar het *herstel* van krabbenscheer in watergangen waar rivierkreeften leven. Dit onderzoek is zonder het wegvangen van rivierkreeften.
- Onderzoek naar het *beschermen* van krabbenscheer, waarbij rivierkreeften wél worden weggevangen.

De pilot waarbij rivierkreeften werden weggevangen in de Slimmenwetering (Zegveld) is na ruim drie jaar gestopt. Het aantal gevangen kreeften bleef elk jaar ongeveer gelijk, terwijl we een daling hadden verwacht.

Acties Rijk:

- Het ministerie van LNV werkt aan een tijdelijke (subsidie)regeling. Daarmee kunnen beroepsvissers rivierkreeften wegvangen in KRW-waterlichamen. Dit plan wordt nu uitgewerkt en er komt een aanbesteding. Het wegvangen zelf zal dan plaatsvinden in 2027 en 2028.

- De ministeries hebben begin juli een [brief](#) over rivierkreeften verstuurd naar de Tweede Kamer. waterschappen. Gezamenlijk met de Unie van Waterschappen en Rijn-west worden de consequenties hiervan geïnterpreteerd en vervolgstappen in beeld gebracht.
- Tijdens de vergadering van de Unie van Waterschappen in oktober wordt besloten of er een juridische stap richting het Rijk nodig is, en zo ja welke.

Actielijn 4: Samenwerken met en sturen op partners

Actie	Portefeuille	Planning gereed	Voortgang
A. De opgave voor gebiedspartners is in beeld en afspraken zijn gemaakt Deze actie omvat het in beeld brengen van de inzet die we van gebiedspartners vragen voor het (kunnen) bereiken van de KRW-doelen. Tevens het zoveel mogelijk maken van (bestuurlijke) afspraken, in welke vorm dan ook, over de benodigde inzet. Urgentie: de urgentie is hoog omdat we vanuit onze KRW-verplichtingen onze gebiedspartners moeten aanspreken en aansporen tot actie.	Waterkwaliteit	Q4 2026	 Op koers
	Opgave	Type maatregel	Urgentie
	Ecologie en chemie	Proces	 Hoog
Voortgang			
Actie: Afstemmen opgave met Rijkswaterstaat <u>Effectiviteit</u> Bijdrage aan doelen: Door stroomopwaarts en stroomafwaarts te analyseren, richten we maatregelen op de belangrijkste bronnen van stoffen en de locaties waar vismigratie de meeste winst oplevert. Kosteneffectiviteit: Samenwerken aan vismigratie en de aanpak van stoffen is effectiever en efficiënter dan een afzonderlijke aanpak.			
<u>Voortgang</u> Met Rijkswaterstaat (RWS) hebben gesprekken plaatsgevonden over normoverschrijdende stoffen in rijkswateren en regionale wateren. Uit deze gesprekken blijkt dat het beheergebied HDSR geen 'bron' is van normoverschrijdingen in de rijkswateren. Ook vice versa is dat niet het geval. Voor het mogelijk maken van vismigratie bij rijk-regio overgangen zijn afspraken gemaakt met Rijkswaterstaat dat zij een vispassage bouwen bij de Zuidersluis. Tevens wordt voor de volgende planperiode het vispasseerbaar maken van gemaal de Koekoek in de plannen opgenomen.			
Actie van het Rijk: opstellen 8^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn <u>Effectiviteit</u> Bijdrage aan doelen: Het 8 ^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn draagt bij aan de opgave van de landbouw voor de KRW. Kosteneffectiviteit: Landelijke aanpak van de restopgave voor de landbouw is effectiever dan een afzonderlijke aanpak. De regionale partijen hebben slechts beperkt instrumentarium.			
<u>Voortgang</u> Het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) werkt samen met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) aan een nieuw 8 ^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn. Dit 8 ^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn moet ook inzicht geven in de restopgave voor de landbouw waarvoor de regionale overheden maatregelen moeten nemen. De koers van de waterschappen in dit proces blijft gelijk en is vastgelegd in het ' Position paper achtste actieprogramma Nitraatrichtlijn ' van de Unie van Waterschappen. Om knopen door te hakken voor het landelijke beleid voor stikstof, landbouw en natuur, is de ministeriële Taskforce Landbouw, Natuur & Stikstof ingesteld. Deze taskforce heeft ook de opdracht om maatregelen voor te stellen waarmee de KRW-doelen voor nutriënten bereikt worden. Omdat deze voorstellen niet tijdig gereed zijn voor opname in het nieuwe Stroomgebiedbeheerplan, is afgesproken dat de regionale overheden geen maatregelen op hoeven te nemen in voor de opgave van de landbouw.			

Actie	Portefeuille	Planning gereed	Voortgang
B. We werken met agrariërs aan levendige boerensloten Bij de agrarische sector stimuleren we investeringen in bovenwettelijke maatregelen, het opstellen van slootplannen en ecologisch beheer en onderhoud. Ook werken we in gebiedsprocessen aan het in beeld krijgen van de waterkwaliteitsproblemen en het verbeteren hiervan, samen met het versterken van de biodiversiteit.	Waterkwaliteit	Q4 2027	 Op koers
	Opgave	Type maatregel	Urgentie
	Ecologie en chemie	Proces	 Middel

Voortgang

Actie: Uitvoeren subsidieregeling Regionaal Partnerschap Water en Bodem

Effectiviteit

Bijdrage aan doelen: De subsidieregeling stimuleert bewezen effectieve bovenwettelijke maatregelen die de waterkwaliteit verbeteren.

Kosteneffectiviteit: Het waterschap vergoedt ongeveer 50% van de kosten, waardoor de totale investering in maatregelen ongeveer verdubbelt. Zonder subsidie zouden minder maatregelen worden uitgevoerd.

Voortgang

In 2026 is de subsidieregeling op 2 februari geopend. In de eerste twee weken van openstelling, zijn 77 aanvragen ontvangen, waarvan 70 voor waterkwaliteitsmaatregelen. Het openstaand budget was heel snel uitgegeven en laat het zien dat er veel animo vanuit de landbouw is om mee te werken aan het verbeteren van waterkwaliteit door maatregelen toe te passen of aan te leggen. De maatregelen die het meest zijn aangevraagd zijn drinkbakken, erfveegmachines en bredere banden om bodemverdichting tegen te gaan. Er zijn ook een drietal aanvragen voor natuurvriendelijke oevers ingediend.

Actie: ANLB – beheervergoedingen ecologisch beheer en onderhoud

Effectiviteit

Bijdrage aan doelen: Ecologisch beheer en onderhoud door agrariërs vergroot de hoeveelheid water- en oeverplanten en draagt daarmee direct bij aan de waterkwaliteit.

Kosteneffectiviteit: De beheervergoeding compenseert (deels) de extra kosten voor agrariërs en wordt grotendeels gefinancierd met Europees geld. Zonder deze vergoeding zouden minder agrariërs ecologisch beheer uitvoeren.

Voortgang

Na de uitbreidingen van het aantal beheerpakketten voor Lopikerwaard en Rijn & Gouwe Wiericke aan het eind van 2025, zijn er geen nieuwe ontwikkelingen geweest in de eerste helft van 2026.

Actie: Uitvoeren projecten met subsidie vanuit de DAW-impulsregeling

Effectiviteit

Bijdrage aan doelen: Deze projecten leiden tot een vergroting van het areaal ecologisch beheerde watergangen en het draagt bij aan het realiseren van de Groenblauwe dooradering (biodiversiteitsopgave) in het gebied.

Kosteneffectiviteit: De projecten worden uitgevoerd met subsidie vanuit het Rijk. Zonder deze subsidie zouden deze projecten waarschijnlijk niet gestart zijn.

Voortgang

Het ministerie van I&W heeft HDSR in april 2026 een subsidie toegekend voor de uitvoering van drie projecten in de periode van de jaren 2026 en 2027:

- een kreeftenpilot in relatie tot het agrarische beheer en het vóórkomen van krabbenscheer
- verdere uitrol van individuele agrarische slotenplannen in ons beheergebied. Daartoe is onder andere de Subsidieregeling Slotenplannen HDSR 2026-2027 opengesteld
- het opstellen van beheer- en inrichtingsadviezen voor watergangen en oevers in de polders van Oudewater-Noord.

Actie: Gebiedsprocessen waarin maatregelen worden uitgevoerd met de agrarische sector Effectiviteit

Bijdrage aan doelen: Deze projecten realiseren de groenblauwe dooradering en versterken de biodiversiteit in het gebied.

Kosteneffectiviteit: Samenwerking in gebiedsprocessen vraagt vooral capaciteit, maar levert zowel concrete projecten als meer draagvlak op.

Voortgang

Er lopen meerdere gebiedsprocessen met agrariërs. Onderstaand een overzicht.

- In de polders van Oudewater Noord zijn 6 km natuurvriendelijke oever aangelegd, in de vorm van natuurlijke vooroevers. Tevens is een potentiekaart voor natuurvriendelijke oevers opgesteld voor 11 boeren. Met deze kaart wordt de animo voor maatregelen om de oever- en waterkwaliteit te verbeteren gepolst.
- Voor de Utrechtse Waarden is gestart met het proces om te komen tot een plan van aanpak voor de invulling van de groen blauwe dooradering, met aandacht voor natuurvriendelijke oevers en goede waterkwaliteit.
- Voor de Kromme Rijn streek is het masterplan groen blauwe dooradering opgesteld en wordt momenteel gekeken hoe het vervolgproces vorm te geven.

Goed om te weten: over het gebiedsproces en de samenwerking met agrariërs maakte RTV Utrecht een nieuwsbericht: [Boer Harold maakt zijn sloten geschikt voor otters: 'Als meer mensen dit doen, vormen we een snelweg' - RTV Utrecht](#)

Overige relevante ontwikkelingen:

- Met LVVN zijn we in gesprek om natuurvriendelijke oevers in de bufferstrook te kunnen realiseren, zonder dat dit de boer mestplaatsingsruimte kost.
- Met andere waterschappen en het Deltaplan Biodiversiteitsherstel kijken we naar definities van natuurvriendelijke oevers en de mogelijkheden voor monitoring van de kwaliteit van de blauwe dooradering.

Actie	Portefeuille	Planning gereed	Voortgang
C. Het water in de stad is schoon en leefbaar Samen met gemeenten brengen we de waterkwaliteit in beeld, werken we verbetervoorstellen uit en doen we onderzoeksprojecten. Met de Impulsregeling dragen we bij aan de uitvoering van eventuele maatregelen.	Waterkwaliteit	Q4 2027	 Op koers
	Opgave	Type maatregel	Urgentie
	Ecologie en chemie	Proces	 Middel

Voortgang

Actie: Onderzoek waterkwaliteit en biodiversiteit op volkstuincomplexen

Effectiviteit

Bijdrage aan doelen: Inzicht in en vermindering van vervuiling op volkstuincomplexen verbetert direct de waterkwaliteit van omliggende watergangen.

Kosteneffectiviteit: Monitoring van gewasbeschermingsmiddelen is kostbaar en de opbrengst is onzeker. Bewustwording en gedragsverandering kunnen op langere termijn wel tot verbetering leiden.

Voortgang

De activiteiten op volkstuinen kunnen invloed hebben op de waterkwaliteit op en rondom het terrein. (kunst)Mest en gewasbeschermingsmiddelen kunnen in de bodem en het oppervlaktewater terechtkomen. Dit kan zorgen voor vervuiling van het water. Ook het dagelijks beheer en onderhoud van het volkstuincomplex heeft invloed op de natuur en de biodiversiteit in en rond het water. Steeds vaker vragen volkstuinders of er informatie is over de waterkwaliteit. Zij willen weten of het water veilig is om te gebruiken voor het besproeien van planten. Daarom werken we nu samen met nagenoeg alle volkstuincomplexen in ons gebied om inzicht te krijgen in mogelijke vervuilingen op deze terreinen en tevens de kansen voor de ecologie en biodiversiteit te identificeren. Meer informatie op onze website: [Onderzoek naar waterkwaliteit op volkstuincomplexen | HDSR](#)

Actie: uitvoeren Ecoscans 1x per 3 jaar

Effectiviteit

Bijdrage aan doelen: Inzicht in de kwaliteit van stedelijk water en de belangrijkste knelpunten vormt de basis voor gerichte maatregelen en draagt daarmee indirect bij aan een betere waterkwaliteit.

Kosteneffectiviteit: De Ecoscans bieden een efficiënte basis voor het gesprek met gemeenten over benodigde maatregelen.

Voortgang

Zoals eerder is gerapporteerd zijn de resultaten van de ecoscans 2024 vertraagd opgeleverd. De resultaten zijn in januari 2026 gedeeld met de desbetreffende gemeente. De resultaten zijn ook te vinden op onze website: [Ecoscans | HDSR](#).

In de zomer van 2026 zal de opdracht worden voorbereid voor de ecoscanronde van 2027.

Actie Netwerk Water & Klimaat: Netwerkbijeenkomst Water&Klimaat in het teken van Waterkwaliteit

Op donderdag 16 april 2026 organiseerde Netwerk Water&Klimaat een netwerkbijeenkomst voor medewerkers van gemeenten. De bijeenkomst stond in het teken van het delen en verdiepen van kennis over waterkwaliteit en klimaat. De Stichtse Rijnlanden was bestuurlijk en ambtelijk aanwezig en heeft één van de deelsessies mede georganiseerd. Een terugblik is hier te lezen:

[Terugblik op de netwerkbijeenkomst Water&Klimaat – 16 april 2026 | Water & Klimaat](#)

Actie Netwerk Water & Klimaat: Waterkwaliteitsstresstesten

In vijf gemeenten van ons beheer gebied zijn waterkwaliteitsstresstesten uitgevoerd door HKV. Het gaat om de gemeente Utrecht, IJsselstein, Nieuwegein, Bunnik en Wijk bij Duurstede. De Stichtse Rijnlanden heeft hier financieel bijgedragen aan het uitvoeren van de stresstesten.

De resultaten van deze stresstesten worden besproken met de gemeenten en helpt bij het herkennen van risico's en kansen, het verkennen van maatregelen en het voeren van gerichte risicodialogen. De resultaten zijn voor derden ook in te zien via de [Klimaateffectenkaart](#) die is gemaakt door het Netwerk Water & Klimaat.

Actie	Portefeuille	Planning gereed	Voortgang
D. Met natuur- en terreinbeherende organisaties formuleren we effectieve maatregelen Met dit project werken we samen met terreinbeherende organisaties aan het verbeteren van de waterkwaliteit in natuurgebieden. Dit doen we door onderzoek (monitoring) en het opstellen van verbeterplannen.	Waterkwaliteit	Q4 2027	 Op koers
	Opgave	Type maatregel	Urgentie
	Ecologie	Proces	 Middel

Voortgang

Actie: Monitoren natuurgebieden en opstellen verbeterplannen

Effectiviteit

Bijdrage aan doelen: Inzicht in de kwaliteit van natuurgebieden en de belangrijkste knelpunten vormt de basis voor gerichte maatregelen en draagt daarmee indirect bij aan een betere waterkwaliteit. Kosteneffectiviteit: De aanpak biedt een efficiënte basis voor het gesprek met terreinbeherende organisaties over benodigde maatregelen.

Voortgang

Onder deze actie is het afgelopen halfjaar de volgende voortgang geboekt:

- Data-analyse nulmeting Kamerik Teylingens
De data-analyse in Kamerik Teylingens vindt nu plaats. Het betreft hier deels een nulmeting omdat nog niet alle maatregelen zijn uitgevoerd en hier zullen niet direct acties volgen. Mogelijk volgen er weer metingen als alle maatregelen zijn uitgevoerd.
- Data-analyse Haarzuilens
Tegelijkertijd vindt er een analyse plaats van de monitoring van 2025 bij Haarzuilens. Eerste resultaten laten zien dat eerdere maatregelen m.b.t. watersysteeminrichting (verlengde aanvoertracé), gezamenlijk met HDSR uitgevoerd, lijken te werken. Er volgt nu een detailanalyse. Deze monitoring wordt meegenomen in de beheerevaluatie van het gebied. Zodoende wordt waterkwaliteit dus integraal meegenomen, ook richting mogelijke maatregelen.
- Rapportages opstellen voor natuurgebieden
Er zijn rapportages m.b.t. natuurgebieden Broek & Blokland, Nienhof en de kadelanden opgeleverd. I.i.g. voor Broek & Blokland zijn we van plan verder te praten over ook mogelijke maatregelen.
- Monitoring natuurgebieden in 2026 en 2027
Ook dit jaar wordt er gemonitord (o.a. landgoed Houdering en de Zuwe) en binnenkort wordt geïnventariseerd of er nog vraagstukken zijn voor 2027.

Actie: Opstellen streefbeelden natuurwateren

We gaan onderzoeken of we aanvullende streefbeelden laten opzetten voor natuurwater.

Actielijn 5: Goed voorbereid naar 2027 en verder

Voor de acties in deze actielijn is de effectiviteit niet van toepassing.

Actie	Portefeuille	Planning gereed	Voortgang
A. De waterkwaliteitsdoelen en -maatregelen zijn opgesteld Dit betreft het actualiseren van de doelen van de KRW en overig water voor de periode 2028-2033 en het opstellen van een nieuw maatregelenpakket. De doelen en maatregelen voor de KRW zijn onderdeel van de landelijke planvorming voor het Stroomgebiedbeheerplan.	Waterkwaliteit	Q3 2026	 Op koers
	Opgave	Type maatregel	Urgentie
	KRW-verplichtingen	Proces	 Hoog
Voortgang			
Actie: Afliden KRW-doelen 2028-2033 De technische KRW-doelafleiding is in april 2026 afgerond. Kort voor de deadline verzocht de provincie Utrecht om, waar mogelijk, ambitieuzere doelen te adviseren dan verplicht is volgens de KRW. In juni is dit besproken met de commissie Schoon Water. Met deze input heeft het college een definitief besluit genomen over de KRW-doelen. Deze doelen zijn daarna aangeleverd aan de provincies. De provincies nemen deze op in hun waterprogramma's en besluiten erover. Met het collegebesluit is het grootste deel van deze actie afgerond. Mogelijk zijn er in 2027, naar aanleiding van inspraakreacties, nog aanpassingen nodig. Actie: actualiseren doelen overig water 2028-2033 Samen met de provincies is binnen Rijn-west besloten om de doelen voor het overige water nu nog niet te actualiseren. Dit komt door de hoge werkdruk en strakke deadlines van het verplichte KRW-planproces. Om te voorkomen dat dit werk te snel en niet zorgvuldig gebeurt, is besloten om dit later te doen, in 2027 en 2028. In die periode is er meer tijd om goed samen te werken en afspraken te maken over de manier van doelafleiding. Ook is er dan meer tijd om met partners in het gebied af te stemmen. Het werk start in 2027. Planning is om de nieuwe doelen in 2028 vast te stellen.			

Actie	Portefeuille	Planning gereed	Voortgang
B. De verantwoording KRW 2027 is i.s.m. met provincies opgesteld Samen met de provincies en de andere waterschappen in Rijn-West bouwen we de eindverantwoording op voor die doelen die in 2027 waarschijnlijk niet worden gehaald. Deze eindverantwoording is onderdeel van de landelijke planvorming voor de KRW 2028-2033.	Waterkwaliteit	Q3 2026	 Op koers
	Opgave	Type maatregel	Urgentie
	KRW-verplichtingen	Proces	 Hoog

Voortgang

Actie: Opstellen KRW-verantwoording 2027

Het proces voor het opstellen van de KRW-verantwoording 2027 loopt goed. Wel zijn er nog onduidelijkheden en niet alle informatie is al beschikbaar. Om de waterbeheerders meer tijd te geven, is de landelijke deadline in twee delen opgesplitst.

- Op 1 juli moet elk doelgat voorzien zijn van een uitzonderingsbepaling.
- De uitleg (motivering) daarbij moet uiterlijk 1 september worden aangeleverd.

Op dit moment zijn, op basis van de toetsresultaten van 2026, alle doelgaten in beeld. Voor deze doelgaten wordt nu een uitzondering voorbereid.

De afstemming met de provincies en andere waterschappen in Rijn-west verloopt goed. Deze afstemming is belangrijk, omdat de verantwoording ook wordt opgenomen in de regionale waterprogramma's van de provincies. De provincies nemen hierover uiteindelijk een besluit.

Actie	Portefeuille	Planning gereed	Voortgang
C. Onze gebiedspartners zijn betrokken middels een gebiedsproces De concept doelen en mogelijke maatregelen stemmen we af met onze gebiedspartners in een gebiedsproces.	Waterkwaliteit	Q2 2026	 Op koers
	Opgave	Type maatregel	Urgentie
	KRW-verplichtingen	Proces	 Hoog

Voortgang

Actie: Doorlopen gebiedsproces

In januari en februari 2026 zijn gesprekken gevoerd met verschillende partijen:

- vertegenwoordigers van de agrarische sector
- gemeenten, via het netwerk Water & klimaat
- terrein behorende organisaties (Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en Utrechts Landschap) en
- de sportvisserij, via een bijeenkomst van de VBC

Tijdens deze gesprekken ging het vooral over de problemen met de waterkwaliteit. Ook is gekeken naar de maatregelen die er al zijn en de samenwerking tussen partijen. Daarbij is besproken wat goed gaat en behouden moet blijven, en wat beter of anders kan. Er is gekeken naar de hele wateropgave, dus zowel de KRW als het overige water.

Na deze gesprekken zijn de gebiedspartners verder betrokken. Dit gebeurde bij het bespreken van bredere vraagstukken in het gebied, vanuit het Waterbeheerprogramma. Hiermee is gewerkt aan een gezamenlijke aanpak.

Extra informatie

Europese ontwikkelingen KRW

In de commissie Schoon Water is de vraag gesteld hoe ons waterschap staat tegenover de mogelijke wijzigingen in de Europese KRW-regelgeving. Onderstaand is een toelichting opgenomen over de (mogelijke) wijzigingen in de KRW en de manier waarop ons waterschap hier input op levert.

Afgeronde herziening KRW: aanpassing dochterrichtlijnen prioritaire stoffen en grondwater

De Kaderrichtlijn Water (KRW) is onlangs aangepast. Vooral de regels voor prioritaire stoffen en grondwater zijn veranderd. In deze herziening is de lijst met prioritaire stoffen aangepast. Het gaat om stoffen in grondwater en oppervlaktewater waarop extra gemonitord en gecontroleerd moet worden. Voorbeelden zijn bepaalde PFAS'en, medicijnen en pesticiden.

Ook is er in de KRW meer flexibiliteit gekomen voor tijdelijke achteruitgang van verontreiniging en het verplaatsen ervan. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren bij baggerwerkzaamheden.

Wilt u meer weten over deze wijzigingen? Bekijk dan de lezing van prof. mr. dr. ir. Jasper van Kempen via de onderstaande link. In deze lezing legt hij de veranderingen duidelijk uit.

[Terugblik: Lunchlezing 2 juni – Wijzigingen in de Kaderrichtlijn Water – SSF](#)

Mogelijke herzieningen: ResourceEU actieplan en EU Omnibussen

In december 2025 heeft de Europese Commissie (EC) in twee voorstellen aangekondigd dat zij de Kaderrichtlijn Water (KRW) gaat bekijken en aanpassen. Dit staat in twee voorstellen.

1. Het eerste voorstel gaat over een Europese strategie (het RESourceEU actieplan) die ervoor moet zorgen dat landen in de Europese Unie (EU) makkelijker toegang krijgen tot belangrijke grondstoffen. Volgens de EC zorgen sommige milieuregels, zoals de KRW, nu nog voor vertraging bij het winnen van grondstoffen en bij hergebruik (circulariteit). Over dit voorstel heeft de Unie van Waterschappen in december 2025 een ledenbrief verstuurd.
2. Het tweede voorstel heet de milieu-omnibus. Dit is een groot pakket met aanpassingen van verschillende regels en wetten. Het doel is om de economie in de EU sterker te maken. De EC wil milieudoelen slimmer, sneller en goedkoper bereiken. De wijzigingen moeten helpen om bestaande regels beter uit te voeren en doelen te halen. Tegelijk wil de EC minder ingewikkelde regels (bureaucratie) voor bedrijven. Ook moet de interne markt in de EU sterker worden. De EC komt met een voorstel voor versnelde milieubeoordelingen van betere kwaliteit die centraal staan in vergunningsprocedures.

Inbreng voor Europese regels via de Unie van Waterschappen

De Nederlandse waterschappen geven hun mening over Europese regels via de Unie van Waterschappen. Deze organisatie zorgt voor informatie en bepaalt het gezamenlijke standpunt. De waterschappen krijgen informatie via ledenbrieven. Ook worden de onderwerpen besproken in de commissie Waterkwaliteit en Watersysteem (CWW). Ons waterschap is in deze commissie bestuurlijk vertegenwoordigd. Het voorstel van de milieu-omnibussen en de inbreng van de Unie van Waterschappen hierop is in maart 2026 besproken in de commissie CWW. De basis voor de positiebepaling is vooralsnog het in 2019 opgestelde [position paper KRW](#).

Mijlpalenplanning Actieplan KRW

Update: juni 2026

Toelichting
De voortgang van het Actieplan KRW wordt twee keer per jaar besproken met de Commissie Schoon Water. Dit staat gepland in januari en september. Op die momenten wordt een voortgangsrapportage gedeeld.
Nieuwe inzichten of ontwikkelingen die bijsturing vragen, worden actief aan de commissie voorgelegd.
Deze mijlpalenplanning wordt bij elke voortgangsrapportage geactualiseerd en zo nodig aangevuld.
Actielijnen 1 t/m 5:
A1: Instrumentarium en werkwijze op orde A2: Grip op emissies A3: Natuurlijk watersysteem A4: Samenwerken met en sturen op partners A5: Goed voorbereid naar 2027 en verder

		Q1	Q2	Q3	Q4
2026	AB			Voorjaarsnota A5: Ontwerp KRW-maatregelen 2028-2033 KRW-toetsresultaten (<i>via att.bericht</i>)	Begroting A5: Ontwerp Gezond water-maatregelen 2028-2033 Waterbeheerprogramma 2028-2033 A5: Verantwoording 2027 (> <i>via att.bericht</i>)
	.cie Schoon Water	Voortgangsrapportage Actieplan KRW A2: Tussenresultaten handelingsperspectief probleemstoffen A2: Consultatie Handelingsperspectief riooloverstorten A2: Consultatie Handelingsperspectief futaansluitingen A4: Communicatiestrategie A5: Consultatie Koersbepaling maatregelen 2028-2033 A5: Informatie KRW-doelafleiding 2028-2033	A5: Ontwerp maatregelen 2028-2033 A5: Consultatie doelen 2028-2033	Voortgangsrapportage Actieplan KRW A2: Notitie probleemstoffen A4: Bijdragen gemeenten in beeld	
	DB	Rapportage voortgang KRW-maatregelen A1: Aanscherping lozingsregels in WSV	A1: Aanscherping overige beleidsregels A5: Aanleveren KRW-doelen aan provincies		A1: Aanscherping overige beleidsregels A1: Aanscherping Onderhoudsverordening
		Q1	Q2	Q3	Q4
2027	AB	A3: Herijking baggerprogramma	Voorjaarsnota	A5: Definitieve doelen en maatregelen 2028-2033 A5: Definitieve verantwoording 2027	Begroting
	.cie Schoon Water	Voortgangsrapportage Actieplan KRW A4: Streefbeeld natuurgebieden		Voortgangsrapportage Actieplan KRW KRW-toetsresultaten	
	DB	Rapportage voortgang KRW-maatregelen A1: Restant overige beleidsregels			

Overzicht attenderingsberichten

januari t/m juni 2026

Onderstaand vindt u het overzicht van de berichten over het thema waterkwaliteit die in de rapportageperiode zijn gedeeld met het algemeen bestuur via het attenderingsbericht.

Weeknr.	Onderwerpen
2	• Technische sessies KRW en UPLG
6	• Investeringskrediet KRW-maatregelen rwzi's Bunnik, Driebergen en Montfoort
7	• Opbrengst bespreking voortgang Actieplan KRW commissie Schoon Water op 27 januari
10	• Uitvoeringsplan Gezond Water in de stad Utrecht
12	• Motie 003-2025: Nadere onderbouwing typering KRW-waterlichamen gereed
13	• Jaarlijks verplichte voortgangsinformatie KRW-maatregelen aangeleverd
14	• Concept ontwerp KRW-doelen aangeleverd, extra consultatie in commissie in juni
17	• Actualisatie Nota visstandbeheer
19	• Subsidieregeling Slotenplannen HDSR 2026-2027 • Biodiversiteit in Beeld – factsheets over de voortgang van beleid, maatregelen en effecten uit het Actieplan Biodiversiteit • Wijzigingsbesluit waterschapsverordening
21	• Afwegingskader grootschalig afkoppelen
22	• Update Alles op alles zetten PFAS/PFOS • Terugkoppeling moties 039-2023 (Periodieke, proactieve en begrijpelijke kaderrichtlijn Water PPB-RWI rapportage) en 040-2023 (Convenanten KRW)
23	• Natuurfilm 'Sloot'
26	• Samen met Rijkswaterstaat werken wij aan een vispasseerbare Zuidersluis

Overzicht ingevulde moties en toezeggingen

Onderstaand vindt u het overzicht van de moties en toezeggingen waar in deze periode en met deze voortgangsrapportage en bijbehorende stukken invulling is gegeven.

Moties

Nr.	Naam	Dictum
021-2025	Expliciete toelichting toepassing PRAAGSE-methode bij afleiden en beoordelen KRW-maatregelen	- Om bij de voorbereiding op het maatregelenpakket voor de periode 2028–2033 expliciet zichtbaar te maken hoe de PRAAGSE-methode is toegepast bij het afleiden van de ecologische doelen, welke maatregelen hierbij zijn meegenomen (en welke niet) en welk potentieel (maximaal te realiseren) maatregelenpakket hieruit voortvloeit; - Om bij te keuze voor de nieuwe maatregelenpakketten expliciet inzichtelijk te maken hoe gekozen maatregelen scoren op effectiviteit, uitvoerbaarheid, subsidiariteit en juridische noodzaak; - En om het Algemeen Bestuur hierover voor de bestuurlijke agendering van januari 2026 te informeren.
039-2023	Periodieke, proactieve en begrijpelijke kaderrichtlijn Water PPB-RWI rapportage	- Om het Algemeen Bestuur jaarlijks op een handzame (ook voor de leek begrijpelijke) manier te informeren over de actuele waterkwaliteit, zowel voor de KRW wateren als voor de overige wateren in ons gebied; - Om daarbij tevens aan te geven hoe de waterkwaliteit voor de verschillende wateren veranderd is ten opzichte van eerdere meetmomenten; - Om inzicht te geven in de oorzaken van die veranderingen en - voor de wateren waar de kwaliteit onvoldoende is - in de maatregelen die HDSR of anderen kunnen treffen om die kwaliteit te verbeteren.
040-2023	Convenanten KRW	Om bestuurlijke afspraken te sluiten met betrokken overheden en convenanten met belangenorganisaties of ondernemingen waarin een ieders inzet voor het bereiken van de KRW-doelen in 2027 expliciet wordt gemaakt.
003-2025	Interbestuurlijk alles op alles zetten	Met provincies en gemeenten te zorgen voor de juiste onderbouwing voor de aanwijzing van KRW-oppervlaktelichamen en een aanvullend en concreet maatregelenpakket vorm te geven dat voldoende robuust is om de restopgave aan te pakken.

Toezeggingen

Nr.	Toezegging
86	Er wordt teruggekomen op de vraag of er, naast de reeds besproken stoffen, nog andere KRW-stoffen zijn die via pachtovereenkomsten kunnen worden teruggedrongen.
87	In een volgende voortgangsrapportage wordt een update opgenomen over de landelijke ontwikkelingen rond de afvang van rivierkreeften.

We leven samen in een land dat voor een deel onder de zeespiegel ligt. Zonder het werk van de waterschappen is dat niet mogelijk. Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden werkt elke dag aan veilige dijken en voldoende en schoon water in kanalen, rivieren en sloten in Midden-Nederland. Klimaatverandering en de bijzondere weersomstandigheden die daarmee samenhangen vragen om oplossingen die vernieuwend zijn, lang meegaan en goed zijn voor de natuur. Daaraan werken we samen met bewoners, boeren, ondernemers en andere overheden. Met als doel om nu en in de toekomst veilig in ons land te kunnen leven.

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

www.hdsr.nl